

Prima versiune a Programului Operațional Regional pentru regiunea Nord-Est 2021-2027**I. Prezentare**

Titlul programului	Programul Operațional Regional pentru regiunea Nord-Est 2021-2027
Titular	Ministerul Fondurilor Europene
Instituția care aproba programul	Comisia Europeană
Prevederile în baza cărora a fost elaborat programul	Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
Procedura de adoptare	<p>Decizie a Comisiei Europene</p> <p>Conform art. 18 din Regulamentul privind prevederile comune (CPR), Comisia Europeană evaluează programul și conformitatea acestuia cu prezentul regulament și cu regulamentele specifice fondului, precum și coerența acestuia cu Acordul de parteneriat relevant sau cu setul de informații relevante menționate la articolul 8 alineatul (2). În evaluarea sa, Comisia ține seama, în special, de modul în care au fost adresate recomandările relevante pentru fiecare țară.</p> <p>Comisia poate face observații în termen de trei luni de la data depunerii programului de către statul membru.</p> <p>Statul membru revizuește programul ținând cont de observațiile făcute de Comisie.</p> <p>Comisia adoptă o decizie prin intermediul unui act de punere în aplicare care aproba programul în cel mult săse luni de la data depunerii programului de către statul membru.</p>
Sectorul	specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructură educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural
Zonă probabil afectată	Teritoriul privind regiunea de dezvoltare Nord-Est
Populația	Populația regiuni de dezvoltare Nord-Est

Obiectiv Specific FEDR selectat	Priorități de investiții	ACTIONI/Tipuri de proiecte	Program de implementare	Cerințe privind EIM
Dezvoltarea capacitaților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologilor avansate	AP 1 - O regiune mai competitiva, inovativa	1. integrarea organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3 inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între organizațiile CDI și mediul de afaceri 2. consolidarea capacitații de cercetare-inovare la nivel regional și sprijinirea transferului tehnologic 3. investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI / companiilor din domeniul de specializare inteligentă 4. investiții dezvoltării clusterelor cu accent pe exploatarea inovația și completarea verigilor lipsă din cadrul lanțului de valoare 5. sprijinirea dezvoltării ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea și internaționalizarea start-up / spin-off în domeniul de specializare inteligentă 6. dezvoltarea capacitații ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea și internaționalizarea start-up / spin-off	Calendarul implementare de proiectelor va fi detaliat în cadrul fiecărei decizii de finanțare în parte, cu respectarea termenului final de implementare prevăzut în actualele regulamente europene.	Posibil
Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor		1. investiții pentru facilitarea dezvoltării tehnologice a companiilor și IMM-urilor, în active fixe corporale și necorporale în microîntreprinderi 2. investiții pentru dezvoltarea capacitatii de producție 3. susținerea implementării mecanismelor de economie circulară în companiile românești	NU	
Dezvoltarea competențelor pentru specializare intelligentă, tranziție industrială și antreprenoriat		1. dezvoltarea capacitații administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea strategiilor de specializare intelligentă 2. dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor, organizațiilor de CDI, entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială 3. crearea unui one-stop-shop regional dedicat proiectelor de cercetare-dezvoltare-inovare	NU	

				Potrivit
Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	AP 2 - O regiune mai digitalizata	1. susținerea digitalizării administrației și serviciilor publice la nivel local (siguranță publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, sisteme GIS) 2. transformarea digitală a companiilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale care conduc noi modele de afaceri 3. sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH) 4. digitalizarea în invatamantul preuniversitar, profesional și tehnic/dual și universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și bibliotecii virtuale pentru studenți, live streaming, echipamente și infrastructură de projection and video mapping	DA	
Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	AP 3 - O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul	1. investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare, după caz, în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie 2. investiții în clădirile publice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie 3. încălzire centralizată bazată pe combustibili alternativi/SACET de condominiu	DA	✓ 1. regenerarea și/sau reconversia funcională a spațiilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/neutilizate/ abandonate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane (modernizare și extindere spații verzi existente)

Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Promovarea mobilității urbane multimediale sustenabile	DA
Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	<p>1. dezvoltarea infrastructurii urbane nepoluante (infrastructuri de transport nepoluant, ciclism, material rulant, infrastructuri combustibili alternativi) 2. modernizarea/ extinderea linijilor de tramvai, troleibuz 3. achiziționare/ modernizare material rulant (tramvaie), Achiziționare troleibuze/autobuze nepoluante 4. dezvoltarea unor cultoare de mobilitate</p> <p>1. legături rutiere secundare reabilitate și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T 2. dezvoltarea de solutii pentru decongestionarea/fluidizarea traficului (spații variante ocolitoare, extinderi la 4 benzi, masuri de siguranță)</p>
Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii	<p>1. construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare pt. nivel anteprescolar și preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar 2. construire / reabilitare / modernizare / dotare centre de educație și formare profesională / învățământ dual, inclusiv pentru accesibilitatea elevilor cu dizabilități (sistem de educație incluziva)</p>

Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane.	AP 6 - 0 regiune mai atractivă	1. turism cultural—ecumenic-istoric 2. turism balnear 3. spații verzi. Securitate și siguranță 4. sprijinirea întreprinzatorilor specializați în măiestesugurile traditionale	DA
Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane		1. îmbunătățirea mediului rural și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și serviciilor culturale 2. conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural 3. Sprijinirea întreprinzatorilor specializați în măiestesugurile traditionale în afara zonelor urbane	DA

II. Context

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României (Memo), Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Est va asigura funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional pentru regiunea Nord-Est 2021-2027, aspecte reflectate și în cadrul *Acordului de Parteneriat* în curs de negociere cu Comisia Europeană.

Programul Operațional Regional pentru regiunea Nord-Est 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural. Luând în considerare nevoile naționale, regionale și locale, obiectivele specifice selectate și Acțiunile/Tipurile de proiecte susțin *Strategia programului* pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii. Proiectele finanțate au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime.

Programul Operațional Regional pentru regiunea Nord-Est 2021-2027, care face obiectul negocierii cu Comisia Europeană, va fi implementat în conformitate cu prevederile cadrului strategic comun european 2021-2027 și ale Regulamentelor europene aferente. Programul nu prezintă conexiune cu alt program operațional pe același sector (nu există subordonare ierarhică). Pe de altă parte, pot fi identificate legături orizontale și sinergii cu programe operaționale privind alte sectoare la același nivel – PODD, POT, POCID, POCU, POS

III. Calendar orientativ de elaborare

Start: martie 2020

Versiunea finală de lucru (data predării): noiembrie 2020

Versiunea finală aprobată: .....

IV. Modificări și efecte posibile

În cazul în care programul ar determina modificări semnificative de acțiune, comportament sau decizie ale persoanelor, întreprinderilor, instituțiilor guvernamentale, aceste modificări ar putea să conduce la:

Articol	DA/ NU	Descriere indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
1. dezvoltarea infrastructurii și clădirilor	DA	Impact pozitiv prin soluțiile de eficiență energetică, sustenabile și prietenoase cu mediul, mai ales pentru zone urbane cu densitate mare a populației. Acestea pot contribui în mod semnificativ la reducerea emisiilor și a cererii de energie primară, și la atingerea obiectivelor de reducere de emisii în sistemul energetic, prin investiții dedicate asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale, inclusiv activități de consolidare în funcție de

Articol	DA/ NU	Descriere indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
		riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie, precum și îmbunătățirii eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate. Efect pozitiv prin susținerea cercetării și inovării prin investiții în infrastructuri CDI, digitalizare și transfer tehnologic.
2. amenajarea unor terenuri noi sau zone importante pentru conservarea naturii;	DA	Impact pozitiv prin reconversia terenurilor abandonate, deteriorate și neutilizate din zonele urbane zonelor, ce pot dobânde destinația de zone de agrement și petrecere a timpului liber pentru comunitate, precum și prin extinderea spațiilor verzi, care au o contribuție importantă la epurarea chimică a atmosferei și la atenuarea poluării fonice. Spațiile verzi constituie adevărate bariere pentru zgomot, mai ales în perioada de vegetație.
3. modificări în consumul social de energie și în special de combustibili și deci ale emisiilor de CO2 și alte gaze cu efect de seră	DA	Impact pozitiv prin intervenții care continua implementarea directivelor europene privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cu implicații directe asupra consumului social de energie și de combustibili, și deci a emisiilor de CO2.
4. modificări de consum social al altor resurse naturale (de ex. apă, soluri, minerale sau agregați);	NU	
5. modificarea cantității sau tipurilor de deșeuri produse (solide, lichide, periculoase) sau de poluanți emiși în apă, pe teren sau în aer;	NU	
6. modificări ale emisiilor de gaze cu efect de seră din alte surse (de ex. metan de la ferme zootehnice sau depozite de deșeuri);	NU	
7. schimbări semnificative ale modalităților de deplasare.	DA	Impact pozitiv prin îmbunătățirea mobilității urbane prin dezvoltarea infrastructurii verzi, curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi) și încurajarea traficului nemotorizat (pietonal și ciclist), respectiv reducerea transportului auto individual; Impact pozitiv prin îmbunătățirea mobilități naționale și regionale prin investiții în legături rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T.
8. impact asupra oamenilor și comunităților, de ex. Prin creșterea nivelului de zgomot, tulburărilor sau neplăcerilor;	DA	Impact pozitiv prin îmbunătățirea calității aerului și reducerea zgomotului (urmare a modernizării infrastructurii de transport urban și soluțiilor de tip "smart city", soluțiilor pentru decongestionarea/fluidizarea traficului, plantarea de aliniamente de arbori și arbuști, parcări „park and ride”, etc.),
9. riscuri pentru sănătatea public	NU	